

Cirkulär (N:o 347)
Stockholm den 13 juli 1872, innehållande

**Brandordning jämte föreskrifter om brandredskapens skötsel och vård vid Statens
Järnvägs stationer och vaktstugor.**

§1.

Vid varje station skall brandredskap finnas och vara inrättad med hänsyn till husens byggnadssätt, stationens omfång samt vattentillgången.

Brandredskapen består af:

- brandsprutor, större och mindre, med nödiga slangar,
- vattenkärror för manskraft,
- handsprutor,
- brandpytsar,
- brandsegel af 30 fots längd och 24 fots bredd,
brandstegar af nödig längd, eller så beskaffade, att de kunna förlängas medelst sammankoppling,
- brandhakar,
- släckviskor eller svablar,
- yxor,
- järnspett;

och bestämmer vederbörande distriktsföreståndare, i samråd med avdelningsföreståndarna, vilka och huru många af dessa effekter skola finnas å varje station.

§2.

Brandredskapen, utom stegar och hakar, skall förvaras i särskilt inrättat spruthus eller inom avstängt rum i godsmagasin eller annan lämplig byggnad, och måste nyckel till sådan förvaringslokal ligga på något för hela stationspersonalen känt ställe, så att om eldsvåda uppkommer, redskapen må kunna utan dröjsmål uttagas.

Där särskilt rum ännu icke hunnit beredas, skall sprutattiraljen, så gott ske kan, förvaras samt skyddas mot damm och väderlekens åverkan genom passande överdrag av segelduk.

§3.

Brandredskapen skall väl vårdas och städse hållas i fullgott skick samt får ej för annat än sitt avsedda ändamål begagnas; och åligger det vederbörande stationsföreståndare att däröver hava noggrann tillsyn.

§4.

Till en omsorgsfull vård af sprutattiraljen hör:

att slangskruvkopplingar och stålrör noga aktas för stötar eller skador å gängorna, varjämte tillses att lädertätningar finnas i hylsorna och att sammanskruvningen går lätt;

att en sprutas alla rörliga delar, såsom pumpkolvar, pumpstänger, balansaxeln m.m.

underhållas med nådig smörjning, var till bom- eller hästolja bör användas;

att kolvpäckningar och slangar icke få förtorka, utan uppmjukas i vatten och ingnidas med en blandning af lika delar hästolja och talg, vilket arbete bör ske under den varmaste årstiden.

att läderpäckning, som därvid märkes vara skadad eller försliten, ersättes med ny;

att målningen å sprutornas vattenkar och övriga målade delar förnyas så ofta som erfordras till förekommande af skada genom röta eller rost. Slangar, stålrör och behöriga verktyg skola alltid hava sin plats å sprutan och vara ordentligt fästade vid densamma, så att sprutan, städse må vara färdig till uttryckning.

§5

Sprutorna skola provas 3:ne gånger årligen, eller i April, Augusti och December månader,

under stationsföreståndarens tillsyn. För att undersöka sprutverkens tillstånd begagnas

vattentryck, åstadkommet genom sakta pumpning mot, varsamt mot tummen eller flata

handen tillslutet stålrör. Kännes härvid ett stadigt tryck vid stålrörsmynningen och visa inga särdeles svåra otätheter i pumpverket eller å slangen, så är sprutan i god ordning.

Åstadkommer däremot pumpningen icke något tryck, eller försvinner detta hastigt, är felaktig

och måste då söndertagas, noga överses, iståndsättas och åter avprovas. Vid sprutprovningen i

augusti bör jämväl den övriga brandredskapen undergå fullständig besiktning och hela

stationspersonalen samt de av den övriga järnvägspersonalen, hvilka vederbörande

avdelningschef därtill beordrar, närvara och inövas, så att var och en kan utföra de olika

göromål som vid eldsvåda ifrågakomma. Å station, där endast föreståndare är anställd, må,

med vederbörande baningenjörs begivande, de båda närmaste banvakterna, tillkallas för att

biträda vid sprutprovningarna.

Efter varje provning måste sprutverken noga befrias från vatten, vilket sker genom att uttaga

avtappningsskruvarna, skolande dessa alltid återinsättas sedan vattnet avrunnit. Å äldre

sprutor, der avtappningsskrub icke finnes, måste pumpkolvarna uttagas och sprutan

omstjälpas, så att vattnet utrinner.

Alla metalliska delar avtorkas därpå väl och pumpkolvarna insmörjas, varjämte slangarna

upphängas, så att vattnet fort utrinner.

§6.

Upptäckes vid provning eller besiktning av brandredskapen sådana fel, som ej kunna

avhjälpas av personalen vid stationen, skall stationsföreståndaren skyndsamt anmäla

förhållandet till Trafikdirektören, som föranstaltar om nödig reparation och, då spruta måste

för sådant ändamål bortsändas, utskickar reservspruta, om sådan under tiden är behöflig.

§7.

Stationsföreståndare åligger att åt eldens handhavande egna den noggrannaste omsorg och

tillse, att tobaksrökning eller bart brinnande ljus icke nyttjas å godsmagasin och andra ställen,

der lätt antända ämnen förvaras, samt vid den tid, stationstjänstgöringen för dagen upphör,

förvissa sig om att eldfara icke förefinnes.

§8.

Uppkommer eldsvåda å en station, för stationsföreståndaren befälet vid släckningsarbetet och äger att till sitt biträde därvid använda sin närmaste man eller annan person, han därtill finner lämplig. Anländer styrelseledamot, avdelningschef eller dennes assistent, tager sådan högre tjänsteman befälet, om han finner nödigt.

Varje till brandstället anländande betjänte eller arbetare i järnvägens tjänst ställes till arbete. Den som härvid ej åtlyder erhållen tillsägelse anmäles hos vederbörande förman och bestraffas såsom för tjänstefel.

Befälhavare bör med lugn utdela order och tillse att givna befallningar behörigen utföras. Allt arbete förrättas under allvarlig tystnad, med lugn eftertanke och beslutsamhet. Befallningar mottagas blott av eget befäl; föreskrifter av andra personer tillbakavisas hövligt och bestämt. Då spruta skall begagnas, tillses noga, innan pumpningen börjar, att alla rör- och slangföreningar samt avtappningsskruvar äro väl tilldragna. Att sedan pumpverket är satt i gång, tilltappa stålröret vare strängeligen förbjudet. Efter att brandredskapen varit i bruk, skola sprutor och slangar väl befrias från vatten, rengöras, torkas och efter behov insmörjas, på sätt här ovan i §5 sägs.

§9.

I varje vaktstuga skola finnas 2 brandpytsar, 1 brandstege och 1 brandhake och åligger vederbörande banmästare tillse, att denna redskap väl och vårdas och städse hålles i brukbart skick, ävensom att densamma icke begagnas i enskilt bruk.

§10.

Vid stationer, der vattenledning med brandposter finnes, samt vid maskinstationerna vederbörande avdelningschefer samfält meddela sådana särskilda bestämmelser om brandredskapens fördelning, provning och användande, som kunna vara af nöden utöver vad ovan blivit föreskrivet.

§11.

Brandsyn å alla inom järnvägens område belägna husbyggnader skall varje vår och höst, å tid som Bandirektören närmare bestämmer, hållas av vederbörande baningenjör med biträde af järnvägens sotare och en kakelugnsmakare eller i dennes ställe en skicklig murare. Vid syn å boställslägenhet, boställets innehavare. (???)

Det vid synen förda protokoll skall av förrättningsmännen underskrivas samt ofördröjligen insändas till Bandirektören, som lämnar nödiga föreskrifter angående de anmärkta bristfälligheternas avhjälpande."

Inscanning gjord av Sveriges Järnvägmuseum